

Az ökumenizmus időszerű kérdései...

Békés Gellért utolsó előadásának vázlata, amelyet a Bencés Hírlevél I. évf. 2. számából vettünk át.

Az ökumenizmus időszerű eseményei és a velük kapcsolatos kérdések az ezredfordulón katolikus szemszögből a következő pontokban foglalhatók össze.

1. Az ökumenikus mozgalom legjelentősebb eseménye a közelmúltban az *Egyházak Ökumenikus Tanácsa fennállásának 50. évfordulója* volt. Ezt a félszázados évfordulót az EÖT nyolcadik nagygyűlésén, 1998. december 3. és 14. között, az afrikai állam, Zimbabwe fővárosában, Hararéban ünnepelték. A nagygyűlés a keresztény egység kérdéseivel a hitből eredő reménység jegyében foglalkozott: „Forduljatok Isten felé... Örvendezetek a reménységben”.

2. II. János Pál pápa az 50. évforduló alkalmával üzenetet küldött dr. Konrad Raisernek, az EÖT főtítkárnak. Elismeri, hogy az EÖT értékes munkát végzett a keresztény egység érdekében, és megerősíti, amit az *Ut unum sint* kezdetű apostoli levelében a római katolikus egyház ökumenikus elkötelezettségéről írt. Ebben az apostoli levélben, harminc évvel a II. Vatikáni zsinat *Unitatis redintegratio* kezdetű határozatának megjelenése után, a pápa összefoglalja, amit ez a határozat az ökumenizmusról tanít, és kijelenti, hogy „a katolikus egyház ezzel visszafordíthatatlanul elkötelezte magát arra, hogy az ökumenizmus útját járja” (Magyarul: Szent István Társulat kiadása, 1966, 3. és 9. pont).

3. Az EÖT félszázados évfordulóját ünneplő nagygyűlésen a reménység szava főleg Afrika fejlődésben lévő egyházainak szólt, de felszólításként hangzott el a *szekularizmus fertőzött levegőjében élő nyugati világ egyházai felé* is. Dr. George Carey, Canterbury érseke, előadásában arról beszélt, hogy bizonyos nyugati egyházak „halálos elvérzésben” szenvednek. Ebben a helyzetben a másodlagos kérdések helyett a keresztény egység lényeges kérdéseire kell fordítani a figyelmet. Ám paradox helyzetben élünk: „Az egyház látható egységének növekedése ellenére, bizonyos értelemben a szakadás ma még nagyobb. Az egység hiányát tekintve főleg kettőt emel ki. Az egyik az, hogy a római katolikus egyház annak ellenére, hogy együttműködik az EÖT-vel, főleg annak hit-tani bizottságával, még ma sem tagja az Ökumenikus Tanácsnak. A másik az, hogy az ortodox egyházak, jöllehet tagjai az EÖT-nek, de nagyon kelleetlenül viselkednek, bizalmatlan és erősen húzódozó magatartást tanúsítanak.

4. Ami a *keleti ortodox egyházakat* illeti, bizalmatlan és húzódozó magatartásuk abban nyilvánult meg, hogy egy olyan teológiai

bizottság létrehozását kérték, amelynek az lenne a feladata, hogy három év leforgása alatt világosan meghatározza, mik a *feltételei* annak, hogy valamely egyház az Ökumenikus Tanács tagja legyen, valamint azt, hogy hogyan történjék valamely egységre vonatkozó *elhatározás előkészítése*. Az orosz ortodox egyház bejelentette, hogy nem vesz részt a Tanács munkájában, amíg a bizottság nem fejezi be munkáját, és az eredményt nem teszik közzé.

5. Ami a *római katolikus egyházat* illeti, Eduard Cassidy bíboros, a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács elnöke egy nyilatkozatában világosan rámutatott arra, hogy a RKE EÖT-tagságának *nem elvi, hanem szervezeti akadályai* vannak. A kereken 500 millió hívőt számláló óriás-egyház nem illik bele a EÖT szervezetébe, mert vagy megelégszik azzal, hogy *egy* legyen az EÖT közel 300 egyházi közösséget számláló tagja közt — ami már csak azért sem méltányos, mert egy-egy felekezetnek több egyházi közössége is tartozik a tagok közé —, vagy közel 4 000 egyházmegyéjével lépne a tagok közé, ami teljesen felforgatná az ökumenikus egyensúlyt. Amíg tehát nem sikerül elfogadható megoldást találni, a RKE külső együttműködése is jól szolgálja a keresztény egység ügyét.

6. Itt érdemel említést egy katolikus nézőpontból jelentős ökumenikus esemény: a *II. Ökumenikus Direktórium*. A Pápai Tanács ebben a dokumentumban az első, két részben megjelent Direktóriumot egyesítette, és katolikus részről összefoglalta az egység érdekében végzett munka elveit és szabályait. Jelentősek a egyes házasságok megkötésére vonatkozó intézkedések.

7. A teológiai dialógus terén rendkívüli jelentősége van a reformáció központi kérdéséről, a *hitből való megigazulásról* folyó lutheránus-katolikus párbeszédnek. A két egyház teológiai vegyesbizottsága által kidolgozott dokumentum két részből áll: az első része *Közös Nyilatkozat* a megigazulásra vonatkozó hitbeli egyetértésről, a második, mint *Közös Közlemény*, a megigazulás tanával kapcsolatos és még tisztázásra váró teológiai kérdésekről szól. A *Közös Nyilatkozat* hivatalos egyházi jóváhagyására várhatóan a reformáció emléknapján, október 31-én kerül sor.

8. A másik nagy jelentőségű ökumenikus kérdés a *keresztény egység péteri szolgálatára* vonatkozik. Az EÖT hittani bizottságának Santiago de Compostelában rendezett tanácskozásán elhangzott az az ajánlat, hogy kezdeményezzék a *keresztény egység egyetemes szolgálatára* vonatkozó kérdésnek új tanulmányozását. A kérdés katolikus részről pontosan az, hogy *milyen formában* történjék ez a szolgálat. II. János Pál pápa ugyanis az *Ut unum sint* kezdetű apostoli levelében a krisztusi rendelkezésre hivatkozva kijelenti, hogy szükségesnek tartja ezt a szolgálatot, ám baráti hangon felszólítja az egyházak vezetőit, hogy támogassák arra irányuló törekvésében, hogy megtalálja a péteri szolgálatnak azt a formáját, amely megfelel napjaink ökumenikus törekvéseinek.

1999. július